

Besluitformulier

Team Duurzaamheid en Economie

Zaaknummer: 2912300 Datum: 23 mei 2022	Opsteller: A. Bosselaar
Onderwerp: Gemeentelijk brijnbeleid milieu-bodem grondwater	
Besluit: • de beleidsregel maatwerk brijnlozingen glastuinbouw 2015 tot 1 juli 2024 te verlengen; • De verlenging van deze beleidsregel op de gebruikelijke wijze bekend maken.	

Publiekssamenvatting

Voor gietwater wordt in de glastuinbouwsector veelal gebruik gemaakt van hemelwater, zo nodig aangevuld met grondwater. Dit grondwater is te zout om direct gebruikt te worden als gietwater en moet eerst gefilterd worden, waarbij een ingedikte zoutoplossing achterblijft. Deze ingedikte zoutoplossing wordt brijn genoemd. Het lozen van brijn in de bodem is volgens het Activiteitenbesluit in beginsel niet toegestaan (artikel 2.2 lid 1 Activiteitenbesluit). Het college kan bij maatwerkvoorschrift bepalen dat het lozen van brijn wel is toegestaan, indien het belang van de bescherming van het milieu zich gelet op de samenstelling, hoeveelheid en eigenschappen van de brijnlozing daartegen niet verzet (artikel 2.2 lid 3 Activiteitenbesluit). Op basis van de vastgestelde beleidsregel uit 2015 is voor iedere tuinder afzonderlijk een maatwerkbesluit genomen. Deze maatwerkbesluiten lopen af op 1 juli 2022. Om deze maatwerkvoorschriften te kunnen verlengen dient de beleidsregel te worden verlengd. Gelet op de provinciale ontwikkelingen in het grondwaterbeleid wordt voorgesteld om de beleidsregel maatwerk brijnlozingen glastuinbouw met twee jaar te verlengen tot 1 juli 2024.

Inleiding

Voor de glastuinbouw is beschikbaarheid van kwalitatief goed en voldoende gietwater van groot belang. Voor gietwater wordt veelal gebruik gemaakt van hemelwater, zo nodig aangevuld met brak grondwater. Dit brakke grondwater is te zout om direct gebruikt te worden als gietwater en moet eerst gefilterd worden waarbij een ingedikte zoutoplossing achterblijft. Deze ingedikte zoutoplossing wordt brijn genoemd. Er is al vele jaren discussie over de juridische en beleidsrandvoorwaarden voor het lozen van brijn in de bodem. Het is de bedoeling dat het lozen van brijn in de bodem op termijn wordt gestopt. Op dit moment is een algemeen verbod op het lozen van brijn uit bedrijfseconomisch oogpunt echter niet

haalbaar. Daarom worden op landelijk niveau diverse alternatieven voor de gietwatervoorziening onderzocht. Op het PCT-terrein in Boskoop bijvoorbeeld vindt samenwerking tussen bedrijven plaats om zo gietwater uit te wisselen. Op basis van de vastgestelde beleidsregel uit 2015 is voor iedere tuinder afzonderlijk een maatwerkbesluit genomen. Deze maatwerkbesluiten lopen af op 1 juli 2022.

Verlengen of verbieden?

De afgelopen periode is onderzocht of er wijzigingen zijn in de uitgangspunten en argumenten uit 2015. Ook is geïnventariseerd of er nieuwe ontwikkelingen zijn om het beleid aan te passen. Daartoe hebben we overleg gevoerd met de provincie Zuid-Holland en andere overheden in Zuid-Holland. De conclusies zijn:

- Er zijn geen nieuwe inzichten met betrekking tot de milieuhygiënische effecten;
- De glastuinbouwsector heeft gewerkt aan innovaties en efficiency, maar kan voorlopig nog steeds niet zonder grondwateronttrekkingen en dus brijnlozingen;
- Door klimaatverandering zal door drogere zomers het gebruik van het grondwater toenemen en door de zeespiegelstijging verzilting van het diepere grondwater toenemen;
- Er is geen of nauwelijks (aanvullende) data beschikbaar over de kwaliteit van het grondwater;
- Provincie gaat de komende tijd/jaar gebruiken om leemten in kennis en data te vullen/onderzoek doen.

Het door de provincie Zuid-Holland toegezegde onderzoek zal moeten leiden tot een uitspraak over de (on-)wenselijkheid van brijnlozingen. Dit onderzoek willen wij afwachten, maar om het lozen van brijn ook na 1 juli 2022 mogelijk te maken is het noodzakelijk opnieuw maatwerkbesluiten te nemen. Daarom wordt voorgesteld het huidige beleid te verlengen met 2 jaar en nieuwe maatwerkbesluiten te nemen met een geldigheid tot 1 juli 2024.

Beoogd maatschappelijk resultaat

Een werkbaar kader voor individueel maatwerk binnen de glastuinbouwsector.

Kader

Activiteitenbesluit.

Argumenten

Innovatie

Behalve regenwater en osmosewater zijn er op dit moment op veel locaties in de regio Midden-Holland nog weinig goede en betaalbare alternatieven beschikbaar om aan voldoende geschikt gietwater te komen. Er zijn thans veel initiatieven en de verwachting is dat over enkele jaren glastuinbouwbedrijven minder afhankelijk zullen zijn van de zuivering van grondwater. In de regio Zuidplas bijvoorbeeld vindt lokaal tijdelijke opslag van hemelwater plaats in het eerste watervoerend pakket. In Boskoop vindt samenwerking plaats tussen bedrijven, om zodoende gietwater uit te wisselen (bedrijfsterrein PCT II). Voor de lange termijn wordt gewerkt aan het verkleinen van de zoetwatervraag en het vergroten van

de zelfvoorzienendheid van de bedrijven. Om de innovatie voort te laten gaan is voorwaarde voor het stellen van maatwerk dat de ondernemer laat zien dat hij participeert aan dergelijke initiatieven voor de verdere ontwikkeling van alternatieven voor brijnlozing.

Milieueffecten

Er is al veel onderzoek gedaan naar de effecten van brijnlozingen in de provincie Zuid-Holland. De brijnlozingen vormen (nog) geen groot milieuprobleem in de regio Midden-Holland. Milieuvreemde stoffen (zoals bestrijdingsmiddelen) worden doorgaans niet in het brijnwater aangetroffen, hiervoor worden metingen gedaan. Daarnaast bevat het opgepompte water geen, althans nauwelijks verontreinigingen. Het lozen van milieu-eigen stoffen (zoals zware metalen) leidt niet of nauwelijks tot overschrijdingen van de streefwaarden. De metalen worden voor een groot deel geabsorbeerd aan de bodem (absorptie). Daarnaast is de scheidende laag tussen het 1e en 2e watervoerend pakket in Midden-Holland dik. "Kortsluiting" tussen deze lagen, waardoor brijnwater naar het 1e watervoerend pakket stroomt lijkt niet aan de orde. Met brijnlozingen komt de gebruiksfunctie van het 2e watervoerend pakket in de regio Midden-Holland niet in gevaar, te meer omdat er geen drinkwaterwingebieden in de omgeving van de lozingspunten zijn.

Belang van de sector

Het is in het belang van de glastuinbouwsector dat er voldoende goed gietwater beschikbaar is. Gezien het watergebruik van bepaalde gewassen is het niet voor alle glastuinbouw bedrijven mogelijk om uitsluitend door hemelwater aan de totaal benodigde watervraag te voldoen. Zelfs al zou het mogelijk zijn om een optimale hemelwateropslag voorziening te creëren, dan nog valt er in sommige perioden niet genoeg neerslag om in de waterbehoefte te voorzien (door klimaatverandering is er sprake van langere perioden met droogte en vooral in de zomer is het droger). Daarom zal er nog aanvullend grondwater nodig zijn om gewassen te voorzien van voldoende gietwater.

Economische situatie

Beleidsmatig heeft het oppompen van te zout grondwater niet de voorkeur. Liever zien we dat tuinders alternatieven gebruiken zoals drinkwater en/of hemelwater of het eigen afval water zuiveren. Bij deze alternatieven ontstaat namelijk geen brijn. De kosten voor het verkrijgen van aanvullend gietwater door het oppompen van grondwater en brijn lozen zijn relatief echter gering, zeker in relatie tot de beschikbare alternatieven. Gezien de huidige economische situatie in Nederland en het belang van de sector (zowel specifiek voor de regio, als voor de Nederlandse economie), wordt het niet verstandig geacht om de ondernemers op dit moment te dwingen om over te stappen op een duurder alternatief. Een deel van de sector kan niet bestaan zonder het oppompen van grondwater.

Gegeven de bovenstaande argumenten is het raadzaam om de Beleidsregel maatwerk brijnlozingen glastuinbouw te verlengen. Hierbij wordt opgemerkt dat over de verlenging van de beleidsregel is afgestemd met de glastuinbouwgemeenten in Midden-Holland en de Provincie. In 2024 zal door ODMH, in samenwerking met de provincie en gemeenten worden bestudeerd of het verantwoord is om deze beleidsregel met bijbehorend maatwerk al dan niet te verlengen.

Duurzaamheid

Door het verlengen van het beleidskader krijgt de glastuinbouwsector tijd- en gelegenheid om op een duurzame wijze te innoveren.

Participatie

Er heeft afstemming met provincie en de overige gemeenten plaatsgevonden.

Financiële consequenties

Nvt.

Realisatie

De verlenging van de in 2015 vastgestelde Beleidsregel maatwerk brijnlozingen op de gebruikelijke wijze tijdig (voor 1 juli 2022) in het gemeenteblad publiceren

Bijlage(n):

- Beleidsregel maatwerk brijnlozingen vastgesteld 26 november 2015;